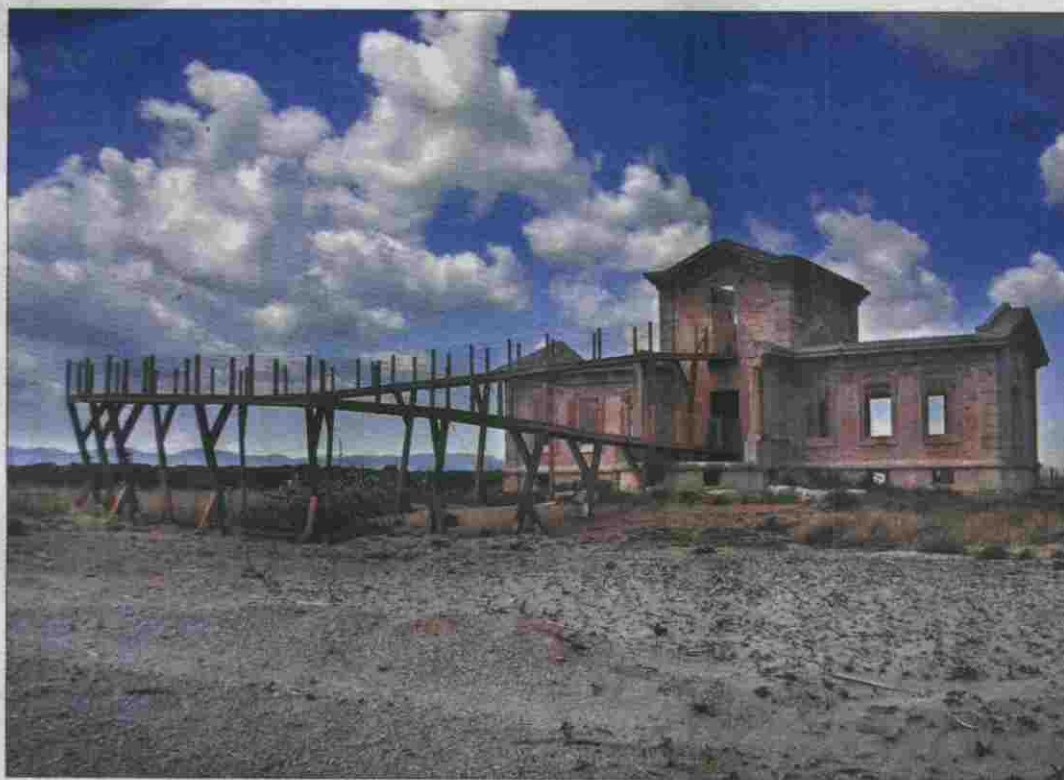

Arquitectura i art

L'edifici El Semàfor de la platja d'El Prat, antigament usat per vigilar el tràfic marítim i que ara ha estat consolidat.

Una inútil i magnífica obra

XAVIER MONTEYS

A la platja d'El Prat, sota l'aeroport, a prop del paratge que es coneix com La Ricarda, plantada enmig de la sorra hi ha una construcció de dues plantes, annexa a una caserna, amb l'aspecte que solien tenir certs edificis en aquest país i que podien ser ferroviaris, duaners o militars. Un estil pràctic, fàcilment repetible i acoblable que permetia identificar de forma senzilla les construccions estatals quasi com les obres públiques. Una construcció, en fi, per la qual no mostràvem cap interès si no fos per contrast.

Aquesta servia fa anys per vigilar el tràfic marítim. Darrerament ha estat motiu d'una intervenció que és la que motiva aquestes línies. El treball ha consistit en la consolidació de dos edificis en ruïnes. Un, el més gran, és una caserna formada per cinc cossos on els carrabiners vivien amb les seves famílies i forma un espai en U obert a la mar. L'altre, més petit, conegut com El Semàfor, és des d'on es realitzava la vigilància. En aquest, la intervenció és esplèndida.

L'edifici ha estat simplement consolidat, coronant els seus murs amb corretges de formigó vist i deixant-lo pràcticament

com estava, netejant la immundícia habitual, però deixant les plantes i arbres: una figuera que ha crescut a l'interior. No té cobertes i la part davantera, la que formava la balconada corba per a l'observació, ha caigut amb els anys i les seves restes es poden veure a la sorra. La intervenció consisteix en una serpentina de fusta, una passera estreta amb un suau pendent amb baranes de xarxa i cable d'acer. Arriba per la part posterior, forma un petit eixamplament a l'esquerra perquè els visitants no s'amunteguin, travessa el cos per la planta baixa, surt pel costat de la platja, descriu una gran corba a la dreta mentre puja i torna a entrar en la construcció per la planta pis. Res més.

La passera, primer, se suporta sobre puntals de fusta rodons, entre el canyís i els matolls, i després, sobre la platja, en uns pilars en forma d'Y apuntalada. La solidesa de la construcció encara apreciable, la seva compacitat i la simetria, es posen en valor pel contrast amb la serpentina de fusta i la inclinació dels seus desplomats puntals que conviden a veure la construcció emergent de la sorra com si fos més sòlida del que és. Allí la llarga platja, netejada de forma quasi militar, és ampla —potser vora els cent

metres—, els vaixells de càrrega ancorats a l'horitzó, Montjuïc a la llunyania i el vast horitzó, fan d'aquesta platja la més atlàntica de la nostra costa, tan creguda del seu mediterranisme interessat. Aquesta és gran i sense cap encant aparent, com la construcció que ens ocupa, que amb la passera sobre puntals suggereix mares d'oceà. És antiga, pertany al temps en què a la platja no s'hi anava a fer res.

Una de les coses més atractives d'aquesta construcció és que el paratge no seria el mateix sense la presència de la ruïna i la ruïna no seria el mateix en altre lloc. L'edifici destaca allà, sol, sense utilitat aparent. No és un observatori d'aus, no és una escola de la natura, ni un centre d'interpretació; no té lavabos ni serveis. No té contingut, no dona lliçons de res. Caducada la seva utilitat, ara simplement no en té cap i això és el que mostra. Dic que no dona lliçons de res, però no podem evitar que almenys ens sentim inquietos i una mica corpesos. Les ruïnes, com deia Chateaubriand, tenen aquesta qualitat d'atraure'ns i d'interrogar-nos sobre la nostra fragilitat i la fugacitat de la nostra existència. Una inútil i magnífica obra, un regal pels sentits. Vagin a veure-ho.